

Informácia o novele zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (zákon č. 333/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony)

NR SR dňa 30. októbra schválila zákon č. 333/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V čl. IV tohto zákona sa s účinnosťou od 1. januára 2015 mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Zmeny v zákone o účtovníctve sa týkajú najmä nasledovných oblastí:

1. Triedenie účtovných jednotiek podľa veľkostných kritérií - § 2 ods. 5 až 13, § 39k zákona o účtovníctve

Novela zákona o účtovníctve prináša legislatívny základ na rozdelenie účtovných jednotiek na mikro, malé a veľké, tak ako to požaduje nová smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (ďalej len „smernica“). Menia a dopĺňajú sa ustanovenia zákona o účtovníctve, ktoré upravujú na účely zostavenia individuálnej účtovnej závierky, triedenie účtovných jednotiek podľa veľkostných skupín na mikro účtovnú jednotku, malú a veľkú účtovnú jednotku. Uvedené triedenie účtovných jednotiek **sa týka**:

- obchodných spoločností,
- družstiev,
- fyzických osôb – podnikateľov, ktorí účtujú v sústave podvojného účtovníctva,
- pozemkových spoločenstiev.

Triedenie **sa netýka** účtovných jednotiek, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa § 17a zákona o účtovníctve, tzn. účtovných jednotiek, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov (IFRS/EÚ).

Účtovné jednotky sa zatriedia do príslušnej veľkostnej skupiny na základe splnenia vymedzených veľkostných podmienok. K zmene triedenia do veľkostných skupín dochádza na základe ustanovených veľkostných podmienok za dve bezprostredne po sebe idúce účtovné obdobia. Novovzniknutá účtovná jednotka sa sama zatriedi do príslušnej veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia. **Účtovná jednotka, ktorá splňa podmienky pre mikro účtovnú jednotku, sa môže vždy rozhodnúť, že bude postupovať ako malá účtovná jednotka.**

Podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. januára 2015 (§ 39k zákona o účtovníctve) sa účtovná jednotka, ktorá sa v roku 2014 považovala za mikro účtovnú jednotku, považuje za mikro účtovnú jednotku podľa zákona o účtovníctve v znení účinnom od 1. januára 2015. Účtovná jednotka, ktorá sa v roku 2014 rozhodla, že sa nebude považovať za mikro účtovnú jednotku, sa od 1. januára 2015 považuje za malú účtovnú jednotku.

Prechodné ustanovenia ďalej upravujú posudzovanie veľkostných podmienok pre účtovné jednotky, ktoré majú účtovné obdobie:

- kalendárny rok - v tomto prípade účtovná jednotka postupuje pri zatried'ovaní do veľkostných skupín od 1. januára 2015, pričom posudzuje splnenie veľkostných podmienok k 31.12.2014;
- hospodársky rok - v tomto prípade účtovná jednotka postupuje pri zatried'ovaní do veľkostných skupín prvýkrát v hospodárskom roku, ktorý začína v priebehu roka 2015, pričom posudzuje splnenie veľkostných podmienok ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v priebehu roka 2015.

2. Register účtovných závierok - § 17 ods. 2, § 23 ods. 1, 2, 4 a 7, § 23a ods. 2, 4, 5 a 9, § 23b ods.1, 3, 5 a 6, § 23c ods. 3 a 5, § 38 ods. 1 písm. c) zákona o účtovníctve

Novela zákona o účtovníctve je zameraná na vylepšenie funkcionality registra účtovných závierok (RÚZ) a jej cieľom je znížiť počet nesprávnych a neúplných podaní. Navrhované zmeny umožnia finančnej správe lepšie kontrolovať dokumenty na vstupe a operatívnejšie reagovať na chybné doručenia. Ide o nasledovné zmeny:

- rozširuje sa vymedzenie všeobecných náležitostí o iné údaje na prvej strane účtovnej závierky podľa vydaných opatrení MF SR pre jednotlivé typy účtovných jednotiek. Uvedené spresnenie nadväzuje na elektronické aj písomné predkladanie účtovných závierok a ich ukladanie do RÚZ;
- spresňuje sa, kto je správcom a kto prevádzkovateľom RÚZ. Správcom RÚZ zodpovedným za vytváranie, správu a rozvoj informačného systému verejnej správy je MF SR. Prevádzkou systému je poverený prevádzkovateľ, ktorým je rozpočtová organizácia MF SR DataCentrum;
- vypúšťa sa úloha prevádzkovateľa RÚZ formálne kontrolovať údaje uvádzané v účtovnej závierke;
- spresňuje sa možnosť podať **oznámenie o dátume schválenia účtovnej závierky** v listinnej podobe, pričom MF SR ustanoví opatrením vzor oznámenia, z ktorého sa tento dátum bude spracovávať;
- **zvyšuje sa kontrolný mechanizmus** pri podávaní účtovných dokumentov na vstupe pre písomné a tiež elektronické podanie. Daňový úrad overuje pri podaných účtovných závierkach a pri oznámení o dátume schválenia účtovnej závierky vyplnenie všetkých ich všeobecných náležitostí (vyplnenie údajov na prvom liste), pričom všeobecné náležitosti podľa § 17 ods. 2 písm. a) a b) zákona o účtovníctve musia byť vyplnené správne. V prípade elektronického doručenia účtovnej závierky a oznámenia o dátume schválenia účtovnej závierky FR SR neoveruje zo všeobecných náležitostí podpisový záznam štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky, alebo podpisový záznam fyzickej osoby (v tomto prípade je podpisový záznam nahradený zaručeným elektronickým podpisom, resp. podpisom na základe písomnej dohody so správcom dane o elektronickom doručovaní). FR SR **overuje pri dokumentoch podľa § 23 ods. 2 písm. f) až j)** zákona o účtovníctve, či obsahujú správne vyplnené všeobecné náležitosti podľa § 17 ods. 2 písm. a) a b) zákona o účtovníctve;

- **predlžuje a zjednocuje sa lehota pre FR SR** na postúpenie dokumentov doručených v listinnej podobe prevádzkovateľovi RÚZ z 10, resp. 30 dní **na 40 dní**;
 - **spresňuje a dopĺňa sa oprávnenie daňových úradov** vyzvať účtovnú jednotku na odstránenie nedostatkov v podaných dokumentoch a na odstránenie nedostatkov v dokumentoch po ich uložení v RÚZ, na základe oznámenia pochybnosti prevádzkovateľom RÚZ;
 - ustanovuje sa, že **účtovná závierka sa považuje za nedoručenú** vtedy, ak dokumenty ukladané do RÚZ obsahujú nedostatky, resp. nie sú úplné a účtovná jednotka nevyhoví výzve a nedostatky neodstráni v určenej lehote, tzn. akékoľvek lehoty na spracovanie dokumentov začínajú plynúť až keď je podanie úplné a správne. Nevyhovenie výzve v určenej lehote alebo v určenom rozsahu sa považuje za správny delikt podľa § 38 ods. 1 písm. c) zákona o účtovníctve;
 - rozširujú sa miesta, na ktorých sa kópie účtovných dokumentov, resp. časti dokumentov poskytujú. Pre daňový úrad sa dopĺňa oprávnenie poskytovať účtovnej jednotke **kópie dokumentov** alebo časti dokumentov do času uloženia dokumentov do RÚZ. Kópie dokumentov alebo ich časti po ich uložení do RÚZ **budú poskytovať okresné úrady, ktoré plnia úlohu jednotného kontaktného miesta.**
- 3. Ostatné zmeny - § 2 ods. 14 a 15, § 4 ods. 2, § 17a ods. 1 písm. a), § 17a ods. 2 písm. b), § 19 ods. 1 písm. a) druhý bod, § 22 ods. 10 písm. b), § 23 ods. 6 písm. g), zmeny v prílohe zákona o účtovníctve**

V rámci ostatných zmien došlo k nasledovným doplneniam a zmenám:

- ustanovujú sa nové definície v nadväznosti na transponovanie smernice. Definujú sa:
 1. **subjekty verejného záujmu** - účtovné jednotky, ktoré členský štát zaradi medzi podniky dôležité z verejného hľadiska, z dôvodu ich podnikania, ich veľkosti a počtu zamestnancov. Ide o nasledujúce účtovné jednotky:
 - účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie,
 - banka, pobočka zahraničnej banky, Exportno-importná banka Slovenskej republiky,
 - poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne,
 - zaistovňa, pobočka zahraničnej zaistovne,
 - zdravotná poisťovňa,
 - správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej správcovskej spoločnosti,
 - dôchodková správcovská spoločnosť,
 - doplnková dôchodková spoločnosť,
 - Burza cenných papierov, Centrálny depozitár cenných papierov,
 - obchodník s cennými papiermi,
 - platobná inštitúcia, inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania,
 - dôchodkový fond, pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie,
 - účtovná jednotka uvedená § 17a ods. 2 zákona o účtovníctve;
 2. **čistý obrat**, do ktorého sa zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav, iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja

výrobkov, tovarov a služieb. Vzhľadom na novú definíciu čistého obratu sa doterajšia definícia vypúšťa v § 17a ods. 2 písm. b), v § 19 ods. 1 písm. a) druhého bodu a v § 22 ods. 10 písm. b) zákona o účtovníctve;

- vypúšťa sa povinnosť zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa IFRS/EÚ pre Exportno-importnú banku a zároveň sa ustanovuje povinnosť ukladať jej účtovné dokumenty do verejnej časti RÚZ;
- aktualizuje sa príloha k zákonu o účtovníctve - zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie z dôvodu transponovania smernice.

*Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
December 2014*